

Ijselschaak 127

IJsselschaak 127

Eindredactie: Aad van den Berg
Vormgeving: Tini van den Berg
Medewerkers: Mick van den Berg en Frank van de Pavoordt

november 2020

Clubavond	:	maandagavond, van 8 tot rond middernacht
Clublokaal	:	gebouw De Zespunt, Molenlaan 1a, 2841 XE Moordrecht, tel. 06-84631240
Voorzitter	:	Frank van de Pavoordt, G. van Dijkstraat 6, 2461 RV Ter Aar, tel. 0172-740058 of 06-47949531 e-mail: f.vdpavoordt@hotmail.com
Secretaris	:	Aad van den Berg, Blommesteinsingel 62, 2804 EH Gouda, tel. 0182-533582 of 06-48696029 e-mail: aad@bigberg.tweakdsl.nl
Penningmeester	:	Casper de Pijper, Fazantendreef 12. 2841 NG Moordrecht, tel. 0182-374473 of 06-50711300 e-mail: casperdepijper@icloud.com
IJsselschaak (clubblad)	:	zie secretaris
Wedstrijdleader extern	:	Rien Duine, Schaepmanhoeve 42, 2743 JW Waddinxveen, tel. 0182-631210 of 06-38221132 e-mail: mcduine@ziggo.nl
Wedstrijdleader intern	:	zie secretaris
Jeugdschaak	:	zie voorzitter
Materiaalbeheer	:	Teus Boere, Pijlkruid 6, 2841 SV Moordrecht, tel. 0182-373123 e-mail: teusboere@hotmail.com
Contributies	:	senioren € 130,-- jeugd (t/m 20 jaar) € 55,-- donateurs € 25,--
Advertenties	:	€ 45 (A5-formaat)
Banknummer	:	NL65INGB0003480859 t.n.v. Schaakvereniging De IJssel, Moordrecht
Website	:	www.ijsselschaak.nl

in dit nummer o.a.:

**85 jaar rsb-competitie (1932-2018),
de deelname**

**penningmeester aad van der meer
afgezwaaid**

het gaat goed met hans

**knsb erespeld voor een 50-jarig
lidmaatschap**

met een vleugje nostalgie...

online vergaderen bij de rsb

'computers kunnen niet schaken'

**de 25 vragen aan.....meneer de
voorzitter**

**wisselende kopposities in eerste
ronden clubcompetitie**

frankenslag

uit de media

De nieuwe penningmeester.

Bij de voorplaat:

Niet alleen hier op het Max Eeuwe-
plein in Amsterdam!

van de redactie

Ondanks een droeve schaakzomer met vanwege coronamaatregelen geen clubactiviteiten en vervolgens een voorzichtige en weer afgebroken start van het nieuwe seizoen hierbij toch IJsselschaak 127. Het seizoen startte achter de vergader tafels. De verslagen leren dat corona ook hier een hoofdrol speelde. Bij De IJssel werd nog vergaderd met fysieke aanwezigheid van leden maar bij de RSB werd het een online bijeenkomst. Veel beperkingen in speel-mogelijkheden op de clubavond en in jaarprogramma's waarvoor ook weer reglementen moesten worden aangepast c.q. aangevuld. Ook de nodige wisselingen in de besturen. Extra aandacht is er voor de vertrekkende penningmeester bij De IJssel. Natuurlijk is dat laatste er ook voor een 50-jarig KNSB lidmaatschap. De derde maal dat de gouden speld werd uitgereikt bij De IJssel. En ook voor een voormalig IJssellid die, nu in het Over-

ijsselse Goor, weer achter het bord is te vinden en ook nog met voormalige clubgenoten schaakte. Mick blikt in zijn rubriek terug op de beginjaren van IJsselschaak, meer dan honderd nummers terug, en dat betreft dan de tekeningen van de toenmalige redacteur. Veel verder terug gaat een artikel over de historie van de RSB-competitie. Door het beschikbaar komen van vrijwel alle eindstanden sinds de start in 1932 kon een overzicht worden verkregen van de deelname door de verenigingen. Van 1430 schakers in 1932 naar 1642 in 1983 en vervolgens 744 in 2017. Ook een beeld van een opvallende verschuiving binnen de RSB-regio's. Nog meer verleden betreft de mening van twee vooraanstaande Nederlandse schakers begin jaren tachtig over de schaakkracht van de computer: 'Die kunnen niet schaken en zullen in de komende 2000 jaar nooit een grootmeester verslaan.' Het heden betreft een verslag van de eerste ronden van de clubcompetitie met de nodige wisselingen van de koppositie, heel veel remises en een

analyse van de Frankenslag. Voorts het programma van de RSB-competitie als die tenminste nog van start gaat. Dat geldt evenzeer voor de KO-competitie, wellicht blijft het bij de loting. En dan nog malaise bij het jeugdschaak. Een illuster clublid, meneer de voorzitter, beantwoordt 25 vragen. Ondanks corona toch het nodige nieuws uit de media. Het betreft dan ook de periode vanaf juni. Onderwerpen die de revue passeren: schakende kosmonauten, internationale schaakdag, de schaakfilm Fahim, online successen en verdiensten van Carlsen, btw voor denksportverenigingen, de voortzetting van het kandidatentoernooi, beursnotering voor Play Magnus, Norway Chess, de leeftijdspiek voor (top)schakers en de dramaserie The Queens Gambit. Veel leesplezier met dit nummer, zwart-wit op papier of in kleur op de website. De volgende editie is gepland in januari. Ook nu weer met de toevoeging dat de tijd het zal leren of dit werkelijk mogelijk is. Bijdragen daarvoor zijn in ieder geval van harte welkom.

van de voorzitter

Beste clubgenoten, helaas is het nieuwe seizoen alweer onderbroken. Zes avonden konden we weer schaken. Alles is er aan gedaan door De Zespunt en het bestuur om dit mogelijk te maken. Nu de competities zijn stilgelegd, zoekt menig schaker zijn heil weer in de online wereld. Zo werd de Amerikaanse Irena Krush voor de achtste keer kampioen van de VS. Ze was positief getest, maar kon meedoen omdat het toernooi online werd gehouden. Misschien zal dit de toekomst van het schaken worden. Hopelijk gaat het jullie allemaal goed, ik hoop jullie spoedig weer te zien en spreken.

krush is crushing

Stelling na zet 21:

22.Txf5! Winnend, want 22...gxf5 23.Pxf7! Txf7 24.Dh5 Lf8 25.Dg6+ Lg7 26.Lxh6 Kf8 27.Lxg7+ Txg7 28.Df6+ Ke8 29.Te1+ en wit wint. **22...hgx5** 23.hxg5 gxf5 24.Dh5 De5 25.g6 Dg7 26.Lh6 Df6 27.Ld2 Dg7 28.Lc3 en zwart gaf op. Een vreselijk einde, aldus Max Pam in Het Parool.

voorlopig geen clubavond

Gedwongen door toenemend corona besmettingsgevaar en daardoor verscherpte voorschriften van de schaakbond besloot het bestuur half oktober de clubavonden opnieuw af te lasten. Aanvankelijk voor vier weken, maar dat werd na aanscherping van de regels verlengd (zie info website). Werd het schaken op de clubavond eerst nog een stuk lastiger en daarnaast beduidend minder leuk vanwege het toenemende besmettingsgevaar, geen horeca en het tijdelijk afhaken van een toenemend aantal leden. Inmiddels behoort een clubavond zelfs niet meer tot de mogelijkheden. Uiteraard zijn er voorlopig ook geen RSB teamwedstrijden, die worden uitgesteld.

85 jaar rsb-competitie (1932-2018), de deelname

Aanvankelijk wordt de gehele competitie tussen de schaakclubs in Nederland georganiseerd door de KNSB, een landelijke eerste klasse en voorts de overige klassen in districtvorm. Rond de jaren '30 wijzigen de diverse districten in zelfstandige onderbonden. Die onderbonden organiseren hun eigen competitie en de winnaar van de hoogste klasse verdient het recht op promotie(wedstrijden) naar de landelijke door de KNSB georganiseerde competitie. Op 17 november 1931 wordt de Rotterdamse Schaakbond (RSB) opgericht. Een jaar start de eerste RSB-competitie waaraan wordt deelgenomen door 23 verenigingen

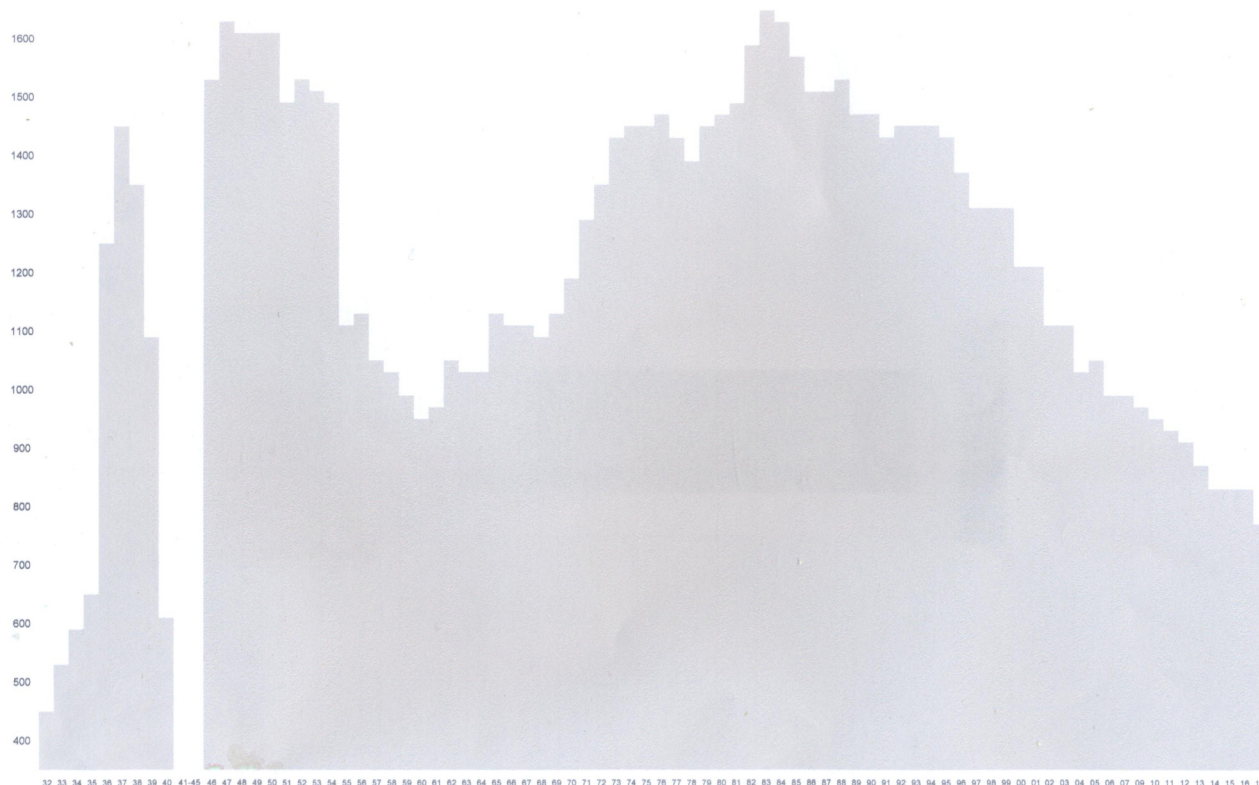
met in totaal 43 tientallen.

teams

Het aantal deelnemende verenigingen/teams stijgt snel. In 1937, het jaar dat Max Euwe de wereldtitel veroverd, is dit aantal gestegen tot 51 verenigingen met 143 teams, het hoogste aantal in de vooroorlogse jaren. Gedurende de oorlogsjaren (1941 - 1946) is er geen officiële competitie. Die begint pas weer met de competitie 1946/47 waarin de recorddeelname van 1937 wordt overtroffen en 148 teams zich melden en een jaar later zelfs 158. Dat was nog geen record, want in 1983/84 telt de RSB-competitie

181 teams en spelen er daarnaast nog 8 teams in de landelijke KNSB-competitie, omgerekend naar personen 1642 competitie-schakers. Daarna wordt de belangstelling steeds minder en de laatste competitie (2017/18) telt nog maar 754 deelnemers waarvan 130 (13 teams) in de landelijke competitie. Wel daarnaast toen ook nog 140 deelnemers in de in 2007 gestarte viertallencompetitie die echter deels eveneens in de achttallencompetitie spelen.

Hieronder de deelname in diagramvorm:

In de loop der jaren vinden diverse wijzigingen plaats in de vorm van de competitie. Tot 1970 wordt er in alle klassen gespeeld met 10-tallen. Vanaf 1970 worden dat in de 3e en 4e klasse 8-tallen en vanaf 1986 in alle klassen. In 1999 en 2000 wordt er in de 4e klasse met 6-tallen gespeeld. Naast de deelname aan de RSB-competitie betreffen de cijfers ook de deelname van teams van RSB-verenigingen aan de KNSB-competitie. In de eerste competitiejaren aanvankelijk 1 team wat stijgt naar 4 in de jaren '40. Vervolgens worden dit vanaf begin jaren '50 tot 1986 6 tot 10 teams. Als in

1986 in de KNSB competitie de 3e klasse wordt ingevoerd en gaan er daardoor ook meer RSB teams naar de KNSB competitie en klimt het aantal naar 12 tot 14 teams en nog wat meer als in de jaren 1998 t/m 2000 zowel de 2e als 3e klasse van de KNSB wordt uitgebreid. Het diagram betreft daarom niet het aantal teams maar het potentiële aantal deelnemers. De viertallencompetitie (vanaf 2007) is niet inbegrepen omdat spelers zowel in de vier- als achttallencompetitie uitkomen.

Opvallend is de daling van de deel-

name in de jaren 1950-1970. Vanaf 1955 tot begin jaren '70 bestaat naast de RSB de alternatieve bond NRSB. Deze Nieuwe Rotterdamse Schaakbond is op 10 september 1955 opgericht door initiatiefnemer Willem Christiaan Goris, die ontevreden was over de volgens hem peperdure KNSB. Een aantal RSB-verenigingen is toen overgegaan naar de NRSB - die niet was aangesloten bij de KNSB - en er wordt een eigen competitie georganiseerd. De scheuring in de Rotterdamse schaakwereld duurt langer dan men zou hebben gedacht. Na de dood van Goris in september 1968 beginnen

echter steeds meer verenigingen terug te keren naar de RSB, totdat begin jaren '70 alle verenigingen weer bij de RSB zijn aangesloten. Daarom neemt eind jaren '60 en begin jaren '70 het aantal verenigingen en teams in de RSB-competitie weer sterk toe. Het lidmaatschap van verenigingen aan de NRSB verhuut dus ten dele de mate van belangstelling voor het schaken in het RSB-gebied. Dat is ook in geringe mate het geval met de voor de oorlog, vanaf 1935, bestaande Goudse Schaakkring. Vanwege besparing op de reiskosten speelden teams uit Gouda e.o. een onderlinge competitie. Voor winnende teams was er een promotierecht naar de RSB-competitie.

Opmerkelijk is ook de verschuiving van de deelname binnen de RSB-regio. Door de voortschrijdende regionale ontwikkeling neemt het aandeel van het centrumgebied rond de Maasoevers (Rotterdam Centraal en Rotterdam-Zuid) af. In 1937 is dit 78% van de totale deelname, rond 1960 nog circa 60%, maar in 2017 wordt de 25% niet meer gehaald. De belangstelling voor het schaken in de 'buitengebieden' groeit. In de jaren '50 tot ongeveer 10% voor de gebieden NO van Rotterdam (Berkel, Bergsenhoek, Bleiwijk, Hillegersberg, Overschie, Moerkapelle), Schiedam/Vlaardingen/Maassluis en de Drechtrek (Barendrecht, Dordrecht, Papendrecht,

Ridderkerk, Sliedrecht, Zwijndrecht) en vanaf circa 1970 halen ook de gebieden ZO van Rotterdam (Krimpen a/d IJssel, Nieuwerkerk a/d IJssel, Capelle a/d IJssel), de ZH-Eilanden (Roozenburg, Voorne/Putten, Goeree Overflakkee) en Gouda e.o. (Gouda, Moordrecht, Reeuwijk, Waddinxveen) de 10%. Voorts gaat ook de Hoeksewaard bescheiden meedoen. Met uitzondering van de Drechtrek blijft die deelname vrijwel constant. In de Drechtrek echter een groeiende belangstelling. In 2017 tot 25% de hoogste deelname in het RSB-gebied.

	37	47	57	67	77	87	97	07	17
Rotterdam Centraal	57	45	43	29	20	18	16	19	15
ZO van Rotterdam	3	4	-	2	9	10	12	8	12
NO van Rotterdam	3	9	13	11	9	8	9	8	7
Schied./Vlaard./Maasl.	6	13	13	9	12	10	10	9	7
Rotterdam-Zuid	21	17	17	17	13	13	9	11	8
ZH-Eilanden	1	-	1	11	12	12	12	13	12
Drechtrek	6	7	11	14	12	18	19	19	25
Hoeksewaard	-	-	-	2	5	4	4	3	4
Gouda e.o.	3	5	3	5	8	7	9	10	10

verdeling deelname per regio (%)

verenigingen

Bij de oprichting van de RSB in 1932 nemen er 23 verenigingen met een of

meer teams deel aan de competitie. Dat aantal groeit snel, 51 in 1937 en begin jaren '50 zijn dit er meer dan 55. Vervolgens een daling vanwege de NRSB-concurrentie. Maar na 1970 neemt het aantal weer gestaag toe

met als top 65 verenigingen in de jaren 1979 tot 1985. Daarna wordt het aantal steeds minder vanwege opheffing of fusies. In 2017 telt de RSB nog 34 verenigingen met teams in de competitie.

	37	47	57	67	77	87	97	07	17
Rotterdam Centraal	28	20	18	10	11	11	7	4	4
Rotterdam Zuidoost	3	4	-	1	6	5	5	3	3
Rotterdam Noordoost	2	7	6	5	6	5	5	3	3
Schied./Vlaard./Maasl.	3	8	5	4	6	5	7	5	3
Rotterdam-Zuid	9	8	6	5	5	6	5	4	3
ZH-Eilanden	1	-	1	8	9	9	9	8	6
Drechtrek	3	4	5	6	9	9	9	8	7
Hoeksewaard	-	-	-	2	5	5	4	3	2
Gouda e.o.	2	4	1	4	5	5	4	3	3
Totaal	51	55	42	45	62	60	55	41	34

aantal verenigingen per regio

De afnemende animo in het Rotterdamse centrumgebied, noord en zuid, is ook hier duidelijk zichtbaar. Van 37 teams in 1937 terug naar 7 in 2017, een afname van 80%. Ondanks de toename van de deelname (teams) uit de Drechtrek vanaf 1977 hier geen toename in verenigingen, meer teams per vereniging dus. Van de eerste deelnemende verenigingen uit 1932 behoren anno 2017/18 alleen Krimpen a/d IJssel en Messemaker nog tot de deelnemers.

Ook het Schaakgenootschap Overschie, gestart in 1936, is nog steeds van de partij. De overige clubs zijn verdwenen of opgegaan in fusies. Bij Messemaker is alleen het oprichtingsjaar 1847 toegevoegd.

Het gemiddelde aantal spelers per vereniging is met 29 het hoogst in 1947. De vereniging Kralingen doet dan mee met maar liefst 14 teams. Dat gemiddelde neemt in de loop der jaren gestaag af en bedraagt in 2017 nog

gemiddeld 22 spelers per deelnemende vereniging. Hoewel niet met zoveel teams als Kralingen zijn er later ook nog topdeelnemers, Rotterdam met respectievelijk 9 en 10 teams in 1953 en 1954, Charlois Europoort met 10 teams in 1976 en Dordrecht met 9 teams in 1987. In het laatste competitiejaar worden die aantallen niet gehaald. Dordrecht is met 6 teams aanwezig en CSV, Charlois Europoort, Shah Mata en Sliedrecht elk met 5. (Aad)

uit het rsb jaarverslag

Op 1 augustus 2019 telde de RSB 1043 senior-hoofddelen, waaronder 1 individueel lid, en 629 jeugd-hoofddelen. Een totaal aantal hoofddelen van 1672. Op 1 augustus 2020 telde de RSB 1035 senior-hoofddelen, waaronder 1 individueel lid, en 569 jeugd-hoofddelen. Een totaal aantal hoofddelen van 1604.

De RSB telt momenteel 37 aangesloten verenigingen. JSC 't Blok (Nieuwerkerk aan den IJssel) had zich aan het begin van het seizoen aangemeld maar heeft zich helaas al spoedig weer teruggetrokken. SO Rotterdam is aan het begin van het seizoen opgehouden te bestaan.

Het boekjaar 2019/2020 sluit met een positief resultaat van € 411 (vorig jaar negatief resultaat van € 95). Voor het boekjaar was een negatief resultaat begroot van € 286. Het gerealiseerde resultaat is dus aanmerkelijk gunstiger (€ 697) dan de begroting. Het eigen vermogen excl. reserves van de RSB bedraagt per 30 juni 2020 € 44.427 (na

verwerking van het positieve resultaat van € 611). Niet inbegrepen in het eigen vermogen een bedrag van bijna 15.000 euro aan reserveringen met name voor nieuwe projecten (ca 5.500) en de lustrumviering (7.000).

Op 12 maart 2020 nam de regering verregaande maatregelen om de Corona-crisis het hoofd te bieden. Dit betekende o.a. dat alle sportcompetities werden stilgelegd, bijeenkomsten met meer dan enkele personen niet waren toegestaan en dat de speelzalen van schaakclubs op slot gingen. Diezelfde avond is daarom een mail uitgegaan, waarbij alle competitiewedstrijden t/m 31 maart 2020 werden afgelast. Op 15 maart 2020 werd duidelijk dat de Corona-maatregelen in ieder geval tot en met 6 april 2020 werden verlengd, waarop de verenigingen werden bericht dat de afgelasting tot en met die datum werd verlengd. Op 3 april 2020 moest de afgelasting verder verlengd worden tot en met 28 april 2020. Na weer een verdere verlenging van de Coronamaatregelen heeft het RSB-

bestuur, in navolging van het KNSB-bestuur, op 26 april 2020 moeten besluiten de RSB-competitie, RSB-beker en RSB-viertallencompetitie 2019/2020 stop te zetten en niet meer te hervatten, geen kampioen en geen bekerwinnaar aan te wijzen en dat er geen promotie dan wel degradatie zou zijn.

In 2019 werd voor het RSB Open PK 2019 een andere opzet gekozen: op vier zaterdagen in de periode oktober-december werden 7 partijen gespeeld. Er werd gespeeld in denksportcentrum De Lombard in het centrum van Rotterdam en stond onder leiding van André van der Graaf en Angelique Osinga. Er deden in totaal 61 spelers mee; 22 in groep A en 39 in groep B. Winnaar van groep A en tevens persoonlijk kampioen van de RSB werd FM Harold van Dijk (Krimpen a/d IJssel), die ongeslagen bleef met 6 uit 7. Ongedeeld 2e werd Daniël Zevenhuizen (Spijkenisse) met 5½ uit 7, en gedeeld 3e – in volgorde van weerstandspunten, FM Peter Ypma (Messemaker 1847) en Rob van der

DOUBLE COAT

Dubbel UV

DOUBLE COAT DUBBEL UV

geeft meer glans, meer bescherming en een hoger rendement. Gebruik Double Coat Dubbel UV wanneer hout een vernis met hoge glans en duurzame bescherming vraagt. De uitstekende applicatie eigenschappen van Double Coat Dubbel UV leiden direct tot een professioneel resultaat.

Plas (RSR Ivoren Toren).

Groep B werd gewonnen door Murdoch Mac Lean (Onésimus) met 5½ uit 7, die nummer 2 TjerkPeter de Bruijn (Barendrecht) 2½ weerstandpunt voorbleef. Er eindigden 3 spelers op de gedeeld 3 e t/m 5e plaats. In volgorde

van weerstandspunten waren dat Cedric Kerkmeester (Klim-Op), Niels van Diejen (Overschie) en Hans Doornheim (Overschie).

Het RSB Open seniorenkampioenschap heeft dit seizoen plaatsgevon-

den op zaterdag 30 november 2019 op de vertrouwde locatie, De Boekenberg in Spijkenisse. Er waren in totaal 28 deelnemers. Open RSB Seniorenkampioen werd Symon Algera (Voorschoten) met een score van 5½ uit 7.

penningmeester aad van der meer afgezwaaid

Aan het begin van het seizoen 2016/17 nam Aad van der Meer het kasbeheer bij De IJssel over van Sjaak in 't Veld. Daar kwam aan het begin van dit seizoen een einde aan. Hij stelde zich niet meer herkiesbaar. Gelijktijdig beëindigde hij ook zijn lidmaatschap. De maandagavond kwam niet meer goed uit. Ook zijn echtgenote heeft op die avond activiteiten buitenshuis en dat leidde tot vervoersproblemen.

De IJssel was niet zijn eerste club, dat was destijds Schoonhoven, de club in zijn woonplaats. In juli 2006 meldde hij zich ook aan als lid bij De IJssel en dat werd nadat Schoonhoven ter ziele was gegaan zijn enige club. Dat leidde dus tot een lidmaatschap van ruim 14 jaar.

Een periode waarin hij niet alleen als schaker actief was. Behalve penningmeester was hij ook een aantal jaren medeorganisator van het PANC VINK Top 12-toernooi en daarnaast vooral als teamleider van teams in de viertallencompetitie waarin hij zelf veelvuldig (75 maal) van de partij was. Bijna de helft van zijn totaal voor De IJssel (157) gespeelde wedstrijden. De IJssel is hem daarvoor de nodige dank verschuldigd. Jammer dat hij niet meer van de partij kan zijn. Hij is inmiddels wel toegetreden tot de donateurs en daarom niet geheel uit het zicht verdwenen. Ongetwijfeld zien we hem nog wel eens als deelnemer aan een IJsseltoernooi. (Aad)

het gaat goed met hans

Op 25 juli bracht een IJsseldelegatie (Frank van de Pavoordt, Gerard van der Wouden, Menno van Dijk) een bezoek aan Hans Lodeweges. Zo'n twee en half uur rijden want hij woont nu in Goor, samen met anderen in een fraaie villa. Het leek goed met hem te

gaan hoewel hij nog wel dingen door elkaar haalt. Hij mist wel de sociale contacten, weinig aansluiting met de 11 andere bewoners waarvan hij de jongste is. Ter herinnering aan De IJssel kreeg hij een soort oorkonde 'Hans Lodeweges en De IJssel, 1999-2020'

met high lites en foto's. Natuurlijk werd er ook geschaakt. Dat schaken kreeg een vervolg, begin september meldde hij zich bij de schaakvereniging in Goor. Dat ging goed en daar wordt hij nu dus lid.

knsb erespeld voor een 50-jarig lidmaatschap

Per 1 februari 1970, een paar maanden na zijn vader, meldde Frans Dubois zich aan als lid van De IJssel. Frans, toen 16 jaar oud, was het tweede juniorlid bij De IJssel. Vader Frans was in zijn vorige woonplaats lid van de al sinds 1924 bestaande schaakvereniging Het Westen Regina. Later via diverse fusies opgegaan in het huidige Erasmus. Het schaakbord was dus geen vreemd attribuut in huize Dubois. In 1973 waren ook zijn beide broers, Alfons en Marcel korte tijd lid bij De IJssel. Al snel was hij actief bij de wedstrijdleiding, propagandacommissie en jeugdschaak. Daar kwam echter aan het einde van het seizoen 1973/74 een einde door zijn verhuizing naar Zevenbergschenhoek. Van 1 september 1974 tot 1 juli 1978 was hij daar lid van ZVS, de Zevenbergse Schaakvereniging. Tegenwoordig schaakvereniging Unk, ter nagedachtenis aan clubcoryfee, Karel Unk. In 1978 keerde Frans weer terug naar het westen. Niet naar Moordrecht, maar naar Gouda waar hij als leraar zijn brood verdiende. Desondanks werd hij weer lid bij De IJssel, per 9-9-1978.

In 1986 stond Frans aan de wieg van IJsselschaak. Samen met Ronald Mandersloot verzorgde hij de redactie en reproductie van de eerste nummers en daarna maakte hij tot 1997 deel uit van de redactiecommissie. Frans over die beginjaren bij het verschijnen van nummer 100: *'Wanneer de 'vulling' voor het blad verzameld was moest dat eerst worden uitgetypt. Soms deed ik dat zelf maar mijn echtgenote nam dat werk van me over als ze zag hoe onhandig ik daar in was. En als het dan uitgetypt was moest het op school gestencild worden. Niet te vergelijken met hoe het nu gekopieerd wordt. Altijd was er wel een stencil dat afscheurde als je halverwege was en door de inkt die niet direct droog was moest je eerst alle voorkanten doen en daarna goed opletten welke achterkanten er bij hoorden. Ik herinner me nog wel dat het meestal een veelvoud van de tijd kostte die je ingeschat had. Maar we hadden een clubblad!'*

In de RSB-competitie speelde hij een belangrijke rol bij het derde team, ac-

tief in de periode 1990-2015. Alleen al op basis van verreweg het grootste aantal wedstrijden in dat team kon hij worden gekroond tot 'Mister De IJssel 3'. Daarnaast scoorde hij echter ook nog de meeste punten, was vele jaren teamleider en viermaal topscorer. Maar ook voor andere RSB-teams was hij actief. In 2017 speelde hij zijn 300e wedstrijd voor De IJssel. Van die 300 waren de meeste voor De IJssel 3 (112), maar lang voordat er een derde team was speelde hij in de beginjaren ook mee bij De IJssel 1 (30) en vele malen (101) bij De IJssel 2. Voorts ook nog 7 bij het slechts enkele jaren bestaande De IJssel 4 en na het verdwijnen van De IJssel 3 vooral bij de viertallen (50).

Diverse malen maakte hij deel uit van een kampioensteam. In 1988/89 met De IJssel 2, in 2001/02 met De IJssel 3, in 1999/00 met De IJssel 4 en in 2010/11 met een viertal. Naast de viermaal voor De IJssel 3 was hij ook topscorer van De IJssel 2 (1996/97) en in 2019/20 voor het tweede viertal.

Frans is een liefhebber van het schaakspel waarbij de uitslag voor hem vaak geen doorslaggevende rol speelt. Vele malen kreeg hij in de clubcompetities de titel 'remisekoning'. Het feit dat meerder malen dik op winst staande partijen remise werden

gegeven, zal daartoe zeker hebben bijgedragen. In de clubcompetities eindigde hij hierdoor vrijwel nooit in de bovenste helft. Zijn deelname aan rapid- of snelschaakwedstrijden is beperkt. Het hoge tempo ligt hem niet. Noodzakelijke beslissende snelschaakwedstrijden worden gewonnen gegeven of zo mogelijk besloten met een 'papieren' remise. *'Er is minder tijd voor nodig om een foute zet te doen dan om uit te leggen waarom je het verkeerd hebt gedaan'*, liet hij ooit aantekenen. Het was in de tijd dat het afbreken van partijen werd afgeschaft en het 'uitvluggeren' werd ingevoerd (1993). *'Ik denk dat veel mooi opgezette partijen nu eindigen op een manier die niet past bij de partij. Iets dat langzaam en goed (voorzichtig) is opgebouwd, moet vanwege de tijd worden afgeraffeld'* aldus Frans in IJsselschaak 17.

Die remises dankt hij ook aan zijn vermogen tot hardnekkig verdedigen, waarbij hij in verloren staande partijen toch nog een halve binnensleepte. Frans in een interview in IJsselschaak 36: *'Ik vind van me zelf dat ik behoorlijk verdedigend kan spelen. Maar vaak is dat meer een gebrek aan lef of aan een plan. Ik heb heel wat partijen remise gegeven die duidelijk gewonnen hadden moeten worden. Vaak is het ook de angst, denk, om een betere stelling alsnog weg te geven gecombineerd met eerder genoemde redenen.'* Dat 'behoorlijk verdedigen' is zeker het geval getuige het artikel over: *'Confrontaties met een superverdediger'* in IJsselschaak 23 (juni, 1994) met Frans in de hoofdrol.

Niet onvermeld mag blijven de belangstelling van Frans voor schaakvignetten/logo's en weergave van 'het schaken' op postzegels en munten. Hij heeft een verzameling met vele exemplaren. Om die reden is hij dan ook lid van de Motiefgroep Schaken.

Op de ledenvergadering van De IJssel op 7 september waarmee het schaakseizoen 2020/21 werd geopend werd aan Frans door voorzitter Frank van de Pavoordt namens de KNSB de gouden erespeld uitgereikt voor een vijftig jarig lidmaatschap. (Aad)

Iedenvergadering: corona zet streep door activiteiten

Bijgewoond door bijna de helft van het leden en ernstig rekening houdend met de coronavoorschriften vond op 7 september de 80e algemene ledenvergadering van De IJssel plaats. De vergadering startte met een heuglijk feit. Voorzitter Frank van de Pavoordt opende de vergadering met de uitreiking namens de KNSB van de gouden speld voor een 50-jarig lidmaatschap van de schaakbond aan Frans Dubois.

Er viel meer uit te reiken, want na de goedkeuring van het verslag van de voorgaande vergadering en het jaarverslag werden de in het voorgaande seizoen verdiende prijzen uitgereikt aan de aanwezige winnaars. Dat betrof:

- de nummers 1,2 en 3 van de clubcompetitie (bij de voortijdige beëindiging) t.w. Frank Visser, Frank van de Pavoordt en Crelis Molenaar*.
- de winnaar van de rapidcompetitie, Frank Visser.
- de teamtopscorers: Henk-Jan Evenegroen (De IJssel 1)*, Arie Macdaniël jr (De IJssel 2)*, De IJssel V1 (Frank van de Pavoordt), De IJssel V2 (Frans Dubois) en Wouter Schmahl (De IJssel, KNSB)*.
- de periodewinnaars van de clubcompetitie, na loting: Frank Visser (groep A), Arie Macdaniël jr (groep B en C)* en Wouter Schmahl (groep D)*.

(* = afwezig)

Bij de bestuursverkiezing was de aftredende penningmeester Aad van der Meer niet meer herkiesbaar. In zijn plaats werd bestuurskandidaat Casper de Pijper bij acclamatie gekozen. Voorlopig, op eigen verzoek, voor de duur van 1 jaar. Voor de vertrekkende penningmeester was er, naast een dankwoord door de voorzitter voor zijn bestuursactiviteiten, als afscheidscadeau het boek Schaak-anekdotes.

Het door het bestuur opgestelde coronaprotocol, noodzakelijk voor toekomstige clubavonden, werd, met inachtneming van de aanpassing naar aanleiding van recent van de KNSB ontvangen nieuwe richtlijnen, goedgekeurd.

Van de door het bestuur voorgestelde activiteiten zullen alleen de clubcompetitie, de ko-competitie, het jeugdschaak en het toernooi om De Zilveren Dame in het programma worden opgenomen. Voor rapid- en snelschaak is, ook ondanks een voorgestelde aangepaste opzet, onvoldoende belangstelling. Dat is ook het geval voor de deelname aan de KNSB-competitie. Het Top 12-toernooi, het invitatietoernooi en doorgeefschak zullen gezien de coronaregels niet kunnen plaatsvinden. Het bestuursvoorstel voor wijziging van KO-competitie (vrijstellingen deelnemers met hoogste ratings in de eerste ronde) werd aangenomen. Hoewel het tegen het principe is dat iedereen tegen elkaar kan uitkomen, beperkt het zo de ergste 'kat- en muisduels'.

Door de afname van het aantal belangstellenden voor deelname aan de RSB teamcompetitie zullen slechts één achtstal en één viertal kunnen deelnemen. Het viertal zal daarvoor nog met een aantal spelers worden uitgebreid.

De financiële verantwoording en begroting 2018/19 en 2019/20, na correctie van een telfout, werden goedgekeurd. Dat hield mede in dat een noodzakelijke contributieverhoging voor 2020/21 ten laste komt van de reserves ter compensatie van de coronastop. De kascontrolecommissie (Mick van den Berg en Frans Dubois) rapporteerde de administratie akkoord te hebben bevonden. In de kascommissie voor 2020/21 worden benoemd: Frans Dubois, Hans Verduijn en Mick van den Berg (plv).

Bij de rondvraag info van de voorzitter over Hans Lodeweges. Hij verblijft in een particulier verpleeghuis in Goor. Het gaat hem naar omstandigheden wel. Inmiddels heeft hij zich sinds kort ook bij een schaakvereniging gemeld. Voor de wens van Casper de Pijper om vast te leggen dat bij teamwedstrijden het teambelang prevaleert boven het eigen belang was weinig support. (Aad)

BOUWBEDRIJF FRANS VINK & ZONEN B.V.

Tel: 0182 373044
www.vinkbedrijven.nl

met een vleugje nostalgie...

Eigenlijk kan je het niet echt voorstellen maar er waren tijden dat de redactie van IJsselschaak niet bestond uit Aad en Tini. Maar dat is inmiddels wel al ruim 25 jaar geleden. Ik heb het in mijn verzameling nummers van IJsselschaak opgezocht en het blijkt dat nummer 24, dat in 1994 verscheen, het eerste nummer was van deze redactie.

Tot dat moment waren de nummers natuurlijk van een andere kwaliteit maar ook toen was IJsselschaak echt het lezen waard. Natuurlijk trokken in die tijd de frequente bijdragen van Ronald en Ko de aandacht, maar vooral opvallend vind ik de bijdragen van onze toenmalige eindredacteur Hans Noordam. De nummers werden

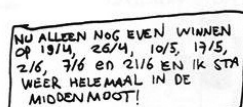
door hem verlichtigd namelijk met fraaie tekeningen die ik toen en naar ik nu merkte ook nu nog prachtig vind. Ik heb voor deze rubriek een selectie gemaakt van die tekeningen die ikzelf prachtig vind. Dus met onderstaande collectie in deze "Met een vleugje nostalgie" een ode aan Hans. (Mick)

...TOP 12...

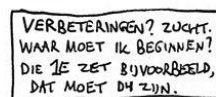
... HET WAS GEEN VERRASSING DAT JAN BIENGROEN OP DE EERSTE PLAATS EINDIGDE...

AHA

MICK DOET 'N OPENINGSVALLETJE

ETCETERA-

JANUARI 1991

stagnatie ko-bekercompetitie

Op de ledenvergadering werd afgesproken dat de KO-bekercompetitie start met een voorronde tussen de deelnemers met de laagste KNSB-rating resulterend in 16 deelnemers voor de volgende ronde. Met dit seizoen 22 competitiedeelnemers betekent dit een voorronde met 12 deelnemers.

Op de clubavond van 5 oktober heeft de loting voor deze voorronde plaatsgevonden met het volgende resultaat:

Hans Verduijn	-	Frans Dubois
Peter Koolmees	-	Sjaak in 't Veld
Arie Macdaniël jr	-	Aad vd Berg
Peter Morgenrood	-	Arie Macdaniël sr
Teus Boere	-	Peter de Jong
Casper de Pijper	-	Ton van Smirren

Met als speeldatum 26 oktober betekende dit dat de laatste 16 inmiddels bekend zouden zijn. Corona strooide echter roet in het eten, voorlopig uitgesteld dus.

(Aad)

Iedenvaria

Het jaarverslag 2019/20 meldde al het vertrek van seniorlid Aad van der Meer en juniorlid Wouter Schmahl. Nog voor het seizoen definitief van start ging meldden ook seniorlid Judie van Eck en de juniorleden Luna Twigt en Gijs van Tilburg zich af als lid. De ledenlijst van De IJssel telt nu 26 senioren, 4 junioren en 5 donateurs.

**J. BOS EN ZN
MOORDRECHT**

grond- weg- en waterbouw zand grint grond en wegenbouwmaterialen transport en overslag

online vergaderen bij de rsb

De 181e Algemene ledenvergadering van de RSB op 14 oktober kon niet zoals gebruikelijk in De Voorhof in Capelle a/d IJssel plaatsvinden. Vanwege de coronamaatregelen in plaats hiervan een online sessie waarvoor 21 van de 37 verenigingen zich hadden gemeld. Dat had wat voeten in de aarde voordat gestart kon worden, maar na bijna een uur vertraging lukte het dan toch. Hieronder de belangrijkste punten.

Bij de mededelingen van de voorzitter en KNSB vertegenwoordiger Dirk Hoogland de volgende items:

- Als nieuwe voorzitter van de KNSB zal worden voorgedragen Bianca de Jong-Muhren.
- Door zes verenigingen in Rotterdam Noord wordt gewerkt aan een extra platform voor Internet schaken.
- De aangekondigde BTW verplichting geldt waarschijnlijk alleen voor begrotingen boven de 20.000 euro. Dus niet voor verenigingen maar

wel voor een bond/onderbond.

- In de KNSB begroting zal een tegemoetkoming aan de verenigingen worden opgenomen inzake de coronamaatregelen..
- De coronacrisis heeft geleid tot 6% minder leden bij de KNSB op 1 oktober 2020 in vergelijking met vorig jaar. Bij de RSB is dit zelfs 10%. Een daling die vooral wordt veroorzaakt door een groot verloop bij de jeugd.

De contributie is altijd een hot item.

Zoals bekend vormt de afdracht aan de KNSB het belangrijkste deel van de RSB-contributie. Deze bedraagt vanaf 1 oktober 2019 € 42,80 per jaar + toeslag van € 0,60 voor het Max Euwe Centrum. Juniorleden betalen aan de KNSB de helft + dezelfde toeslag. De KNSB-contributie voor seniorleden zal op 1 oktober 2020 worden verhoogd met een inflatiecorrectie van 2,6 procent. Per saldo zal de KNSB-contributie (incl. toeslag Max Euwe Centrum) vanaf 1 oktober 2020 voor seniorleden uitkomen op € 44,52 per jaar. Dit komt neer op een verhoging van € 1,12 voor seniorleden en € 0,56 voor juniorleden. Het bestuur stelt voor de RSB-contributie voor het seizoen 2020/21 per 1 oktober 2020 eveneens te verhogen met € 1,12 voor seniorleden en met € 0,56 voor juniorleden. Het voor de RSB beschikbare deel van de contributies blijft daarmee gelijk: € 3,04 voor seniorleden en € 1,52 voor juniorleden. Het bovenstaande is samengevat in onderstaand overzicht:

Categorie lid	RSB 2019/20	RSB 2020/21	KNSB-deel 2020/21	RSB deel 2020/21
Senior	46,44	47,56	44,52	3,04
Junior	23,52	24,08	22,56	1,52

Daarmee ging de vergadering akkoord. Gelijktijdig echter stelde het bestuur voor om geen contributie voor KNSB/RSB te innen over het 4e kwartaal van 2020. Met dit voorstel is een fors bedrag gemoeid van naar schatting 14.500 euro. Een bedrag dat ten laste zal komen van de reserves. Daar ging de vergadering uiteraard ook mee akkoord.

Dat laatste was in overeenstemming met de ideeën van de werkgroep aanwending vermogen RSB. De werkgroep heeft als voorlopige conclusie geformuleerd dat een eigen vermogen van 20.000 euro voor de RSB voldoende moet zijn. Dit bedrag is wat hoger dan de verplichte kwartaalafdracht aan de KNSB (ongeveer 15.000 euro) en is dus voldoende dekking tegen problemen die verenigingen

kunnen hebben met de contributieafdracht. Daarnaast kunnen met dit bedrag ook tegenvallers bij eigen RSB-activiteiten worden opgevangen. Een deel van de reserves zal nu worden bestemd voor de bovengenoemde contributiepauze 4e kwartaal 2020. Bij de *bestuursverkiezing* moest vanwege tussentijdse en verplichte aftredingen een vrijwel geheel nieuw bestuur worden gekozen. Voor de voorzitter was geen kandidaat gevonden, geen tussentijds aftreden van hem dus. Hij blijft nog drie jaar. Jeugd-leider Hans van de Beukel gaat voorlopig ook het secretariaat beheren. Hij krijgt daarbij steun van een bestuurs-medewerker, de aftredende penningmeester Peter de Weerd. De nieuwe penningmeester wordt Henk Prins (Sliedrecht) en de taak van Arrian Rut-

ten (competitie-leider) wordt overgenomen door André van der Graaf (Charlois Europoort). Wedstrijdleider wordt Angelique Osinga (Charlois Europoort).

Veel discussie voorts over de *RSB-competitie*. De meerderheid ging akkoord met de regeling dat er dit seizoen geen promotie/degradatie zal plaatsvinden. En eveneens met een aanvulling van het competitie-reglement betreffende het spelen onder bijzondere omstandigheden (zoals vanwege coronamaatregelen) en vervroegde beëindiging van de competitie. Bij een nauwelijks te volgen *loting voor de bekercompetitie* bleek De IJssel Moerkapelle als tegenstander te hebben geloot. (Frank/Aad).

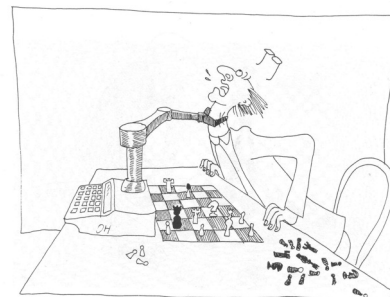
‘computers kunnen niet schaken’

Het veelvuldig aan huis gekluisterd zijn in deze tijden leidde tot het herlezen van boeken die al jaren op de plank staan zoals *De Koning*, een verzameling van door grootmeester Jan Hein Donner, tot 1983 behorend tot de sterkste schakers van Nederland, geschreven schaakstukken. Twee van die stukken betroffen *Anti-computer*, in 1981 gepubliceerd in de NRC. Hieronder een aantal meningen van Donner uit deze artikelen.

- Computers kunnen niet schaken en zullen waarschijnlijk ook nooit, zeker niet in de komende 2000 jaar, en nooit een grootmeester kunnen verslaan. Mensen die wat anders beweren zijn gek, of weten niets van het spel. Die willen er commercieel van profiteren. Die dingen worden voor veel geld verkocht en verhalen over elo-ratings ervan zijn bedrog om geld te verdienen.
- Sosonko (een vooraanstaande Nederlandse schaakgrootmeester in die jaren) vertelde dat hij, voor veel geld naar Parijs gelokt om het tegen het nieuwe Franse produkt op dit gebied op te nemen, wel eerst volgegaten was met champagne, waarna hij zich inderdaad nog had moeten inspannen om niet door een blunder tegen het stomme ding te verliezen. Daarop hadden zijn gastheren natuurlijk gehoopt, het was hun een lief ding waard geweest als hun machine van een echte grootmeester had weten te winnen. Zij zouden er miljoenen aan verdiend hebben. Door deze illusie van een ‘schaakma-

chine’ heeft het rekentuig als zodanig een hoog aanzien gekregen bij een breed publiek, dat ook bereid is veel geld uit te geven voor volstreekte prullen.

- Het ongelukkige is dat deze idioot (computer) wel in staat is het overgrote deel van de mensen te verslaan, die denken dat ze kunnen schaken omdat ze de regels kennen. Maar die kunnen ook niet schaken. Heel wat mannen (!) kennen wel de regels, maar begrijpen niets van het spel. Slechts 26000 personen zijn lid van een schaakclub, maar 75% van hen begrijpt er ook niks van. Nauwelijks één procent van het totaal aantal mensen dat wel eens een schaakje zet, kan er inderdaad ook iets van. De rest doet maar wat. Ze schaken zoals de gemiddelde Nederlander na een vakantie in Torremolinos Spaans spreekt. Hij kent dan vijftig of vijftig woorden, en heeft zich daarmee misschien zelfs nog enigszins verstaanbaar weten te maken tegenover het hotelpersoneel, maar met Spaans heeft het niets te maken.
- Niet zo’n wonder dus dat het schaak van de computer zo wordt opgehemeld. Ja, die kan inderdaad rekenen. En vlug ook. Bijv. een mat in 8. Maar dat soort geforceerde stellingen is niet zo interessant. Wanneer twee gelijkwaardige spelers tegenover elkaar zitten gaat het om stellingen waarin het evenwicht juist niet is verbroken en waarin dus ook geen eenvoudige

beslissende wendingen aanwezig zijn. Dan gaat het om beoordelingen, afwegingen, vermoedens, hopen, vrezen en zekerheden, die niet zo gemakkelijk aan de computer zijn uit te leggen.

Over de schaakkraft van de computer gaat het ook in een ander boek, *De 32 stukken* van Hans Böhm, eveneens een verzameling van journalistieke bijdragen, periode 1974-1994. Eén van die bijdragen, ‘*Dr Euwe had het mis*’, gaat over de mening van de Nederlandse oud-wereldkampioen schaken over de toekomst van de computer (1976). Euwe, van professie hoogleraar methodologie automatische informatieverwerking: ‘Ik heb vaak de kreet moeten horen dat de computer de mens zal gaan overheersen. Tot mijn verbazing zeiden ook intelligente jonge mensen dat, terwijl je als je iets meer van het verschijnsel computer weet, zo iets onmogelijk staande kunt houden.’ De tijd geeft Euwe op dit punt, ondanks zijn grootheid geen gelijk’, aldus Böhm in 1988. ‘De ontwikkeling bij het computerschaak zijn formidabel en iedere tweederangs computer nu wint op zijn sloffen met 10-0 van hun ‘wereldkampioen’ in 1981. De experts voorspellen een kunstmatige wereldkampioen in het jaar 2010.’ (Aad)

programma

In deze tijd een programma maken is koffiedik kijken. Voorlopig is er tot 16 november geen clubavond. Maar of het daarna wel weer mogelijk is, is zeer de vraag. Alle geplande RSB competitiewedstrijden voor de 1e competitieronde zijn inmiddels uitgesteld. Het programma meldt vervolgens de volgende wedstrijden:

23/11	Krimpen a/d IJssel V1	-	De IJssel V1
30/11	De IJssel 1	-	CSV 1
11/2	Erasmus 1	-	De IJssel 1
15/2	De IJssel V1	-	Spijkenisse V2
16/3	PASCAL V2	-	De IJssel V1
29/3	De IJssel 1	-	Sliedrecht 1

Voor de uitgestelde wedstrijden De IJssel V1 - Shah Mata V1 en Overschie 2 – De IJssel 1 moeten nog nieuwe data worden vastgesteld.

Daarnaast voorlopig op de clubavonden hoofdzakelijk clubcompetitie en KO-bekercompetitie. Voor nadere informatie zie het programma op de website.

rsb-competitie

Voor de inschrijving voor de competitie 2020/21 is door de RSB gekozen voor hetzelfde systeem als door de KNSB gehanteerd voor de KNSB-competitie. Bij de inschrijving kon per team worden aangegeven of het team meedoet, een jaartje overslaat met behoud van rechten of wordt opgeheven.

Er hebben zich 34 teams aangemeld voor de **achtballencompetitie**, als volgt verdeeld: Hoofdklasse 7, 1e klasse 9, 2e klasse 11, en 3e klasse 7. Vorig seizoen werd er deelgenomen door 96 teams, ergo dit seizoen 65% minder. De verenigingen 3-Torens, Ashtapada, Dordrecht, HIA, Hoeks-ewaard, Het Houten Paard, Nieuwerkerk a/d IJssel, SOF/DZP, De Willige Dame en WSV doen niet mee.

Het verzoek van De IJssel om het eerste team in te delen in de 1e klasse werd gehonoreerd. De geplande tegenstanders zijn CSV, Erasmus, Overschie 2 en Sliedrecht.

Teamleden: Jan Evengroen, Frank Visser, Frank vd Pavoordt, Crelis Moleenaar, Ad de Veld, Gerard vd Wouden, Arie Macdaniël jr, Menno van Dijk met als reserves Henk-Jan Evengroen, Rien Duine, Pim te Lintelo, Léon Jacobse. Teamleider is Frank Visser.

Voor de **viertallencompetitie** zijn 24 teams aangemeld, 8 1e divisie en 15 2e divisie. De verenigingen 3-Torens, Ashtapada en De Willige Dame zijn hier wel van de partij. Vorig seizoen waren dit er 35, vanwege corona nu circa 30% minder. Door De IJssel

wordt deelgenomen met één viertal ingedeeld in divisie 2A met als geplande tegenstanders: Shah Mata V1, Krimpen a/d IJssel V3, Spijkenisse V2, PASCAL V2.

Teamleden: Neal Twigt, Sjaak in 't Veld, Frans Dubois, Ton van Smirren/Aad vd Berg met als reserves Casper de Pijper en Hans Verduijn. Teamleider is Frans Dubois.

Voor het **bekertoernooi** hebben zich 19 verenigingen aangemeld. De IJssel speelt in de eerste ronde thuis tegen Moerkapelle. De winnaar treft in ronde twee Onesimus. Het bekerteam van De IJssel: Henk-Jan en Jan Evengroen, Frank Visser en Frank van de Pavoordt met als reserves Crelis Moleenaar, Pim te Lintelo en Léon Jacobse.

25 vragen aan..... meneer de voorzitter

Geboren ?

- 1959 in Pijnacker.

Voor welk beroep ben je opgeleid, en welk beroep oefende je uit?

- Ik heb in Rotterdam op het VBH gezeten voor een opleiding tot kok, van 1974 t/m 1997 heb ik dit beroep uitgeoefend. Van 1997 tot heden werk ik als docent bij het Albada-college in Rotterdam.

Van wie heb je schaken geleerd? Hoe oud was je?

- Op de basisschool heeft mijn leraar van de vijfde klas (tegenwoordig groep zeven) mij enthousiast gemaakt voor het schaakspel. Regelmatig speelden wij in de pauze een partij schaak.

Wat is je beste karaktereigenschap?

- Ja dat weet ik zelf niet, dus even mijn vrouw en dochters vragen. Uitslag: lief en zorgzaam.

En je slechtste?

- En hier: soms opvliegend (klopt), kan geïrriteerd zijn.

De beste film?

- Straw Dogs, fantastisch film !! Het scenario van de film is gebaseerd op het boek The Siege of Trencher's Farm (1969) van Gordon M. Williams.

Favoriete acteur of actrice?

- Dustin Hoffman.

Favoriete schrijver?

- Chaim Potok,

Favoriete kunstenaar?

- Marc Chagal, Pablo Picasso en Marcel Duchamp.

Wie is je favoriete schaker aller tijden?

- Lastig, natuurlijk heeft iedere periode wel een interessante speler denk aan José Raúl Capablanca en Michai Tal. Maar Robert James Fischer staat toch wel op één.

Voor welk tv-programma blijf je thuis?

- Dat is tegenwoordig niet meer nodig natuurlijk. Het zal waarschijnlijk iets met sport zijn, denk aan Studio Sport of een interland van het Nederlands elftal.

Hoeveel uur per week besteed je gemiddeld aan schaak studie?

- Vroeger tussen mijn 20e en 30e jaar vele uren per week, tegenwoordig niets meer.

Wat is je favoriete schaakboek?

- Dat is lastig met meer dan tweeduizend schaakboeken en jaargangen van tijdschriften in de kast moet je toch in de richting van een eindspelboek denken. Het boek van J. Berger, Theorie und Praxis der Endspiele uit 1890 is een heerlijk boek.

Ajax of Feijenoord?

- Met al meer dan 25 jaar een seizoenkaart voor 020 is dat wel duidelijk.

Op welke partij stem je?

- Meestal iets links van het midden.

Naar welke muziek luister je het liefst?

- Pop muziek uit de zestiger, zeventiger en tachtiger jaren. Denk aan alles van Genesis, Pink Floyd en Camel, veel symfonische rock dus. Maar ook Jazz (Miles Davis) en Klassiek (Mahler) is fantastisch. Nederlandstalige muziek kan me niet zo bekoren.

Welke sport beoefen je naast schaken?

- Waarom zou je sporten, "een haas loopt toch sneller dan wij" een uitspraak van een bekende Nederlandse schrijver. Ik wandel graag met onze twee Labradors in Nederland of Noord-Frankrijk, en fietsen doe ik ook graag.

Welke hobby's beoefen je in je vrije tijd?

- Ik kook nog elke dag en daar zijn mijn vrouw en kinderen nog altijd blij mee. Verder doe ik e.e.a. in onze tuin en als ik tijd kan vinden lees ik een boek. De laatste jaren ben ik serieus met een wijnstudie bezig dat veel tijd kost.

Welke krant lees je serieus?

- Het Parool.

Op welke leeftijd speelde je jouw eerste serieuze partij?

- Maart 1978 bij Messemaker, deze partij verloor ik.

Wat is je beste toernooiresultaat dat je ooit hebt geboekt?

- Beste toernooiresultaat, als ik zo naar die rij van dertig bekers kijk moet ik een "GROOT" schaker zijn, maar helaas. Ik ben maar een keer clubkampioen bij de IJssel geweest. Ook het 2e e-mailtoernooi (2000/2003) van WSV heb ik gewonnen. Ik denk dat het een 2e klasse Hoogovens 10-kamp geweest moet zijn ergens in de jaren negentig van de vorige eeuw.

Ben je gelovig c.q. bijgelovig?

- Bijgelovig, met sommige pennen speel ik mijn beste partijen.

Wat is je favoriete vakantieland?

- Terschelling en Frankrijk.

Wat eet je het liefst?

- Heb je even, Indonesisch natuurlijk, maar ook Franse en Italiaanse keuken. Maar dan bedoel ik natuurlijk niet pizza.

Wat drink je het liefst?

- Duits witbier, rode Bordeaux en witte Bourgogne.

Wat mis je op de club?

- Dames achter het bord.

jeugdschaak

Malaise bij het jeugdschaak. Na het afhaken van Luna Twigt en Gijs van Tilburg zijn er nog slechts drie jeugdschaakleden. Te weinig voor een onderlinge competitie. In plaats daarvan kan er op de clubavond worden geoefend tegen seniorleden afgewisseld met af en toe een onderling partijtje en training door Ad de Veld of Gerard van der Wouden.

Daarnaast geregeld ook wat schaakproblemen om thuis op te lossen. Vanwege de coronastop zijn die nu in de clubbladen voor de jeugdleden bijgevoegd.

wisselende kopposities in eerste ronden clubcompetitie

Met inachtneming van het coronaprotocol ging begin september de clubcompetitie weer van start maar niet voor lang. Vijf ronden konden er nog gespeeld worden voordat de competitie vanwege de toenemende coronabesmetting weer moest worden stilgelegd. Afgaande op een eerste confrontatie tussen de kanshebbers kan het een spannende competitie worden. Titelverdediger Frank Visser startte met twee nederlagen. Zowel Frank van de Paavoordt (zie partij) als Wim Mulder waren hem de baas. Maar zij verloren beiden weer van Ad de Veld en die ging op zijn beurt onderuit tegen Frank Visser. Dat leidde tot een wisselende koppositie in deze eerste ronden met Wim nu op plaats nummer één. Maar er zijn

meer kapers op de kust zoals Rien Duine, op dit moment nummer drie, Arie Macdaniël jr en Crelis Molenaar. Opvallend in deze eerste ronden is het aantal remises, van de 33 partijen eindigden er meer dan de helft (17) in remise met Aad van den Berg (4x), Frans Dubois (3x) en Leen Boonstra (3x) als koplopers. Een prima start was er voor Peter de Jong. In voorgaande competitie vrijwel steeds terug te vinden op een van de onderste plaatsen van de ranglijst, maar ditmaal met eenmaal winst en tweemaal remise beduidend hoger. Diverse deelnemers kwamen nog maar een enkele keer of helemaal nog niet in actie. De posities op de ranglijst kunnen dus in het vervolg nog sterk wijzigen.

Peter de Jong, goed op dreef.

gr resultaten ronde 15 t/m 19

na	gt	clubwaarde rating	score cijfer	totaal
		1755	72	267
1x		1739	70	240
2x		1661	63	231
		1738	70	218
2x		1662	63	192
1x		1699	67	188
1x		1683	65	181
1x		1568	56	166
	1x	1444	47	159
1x		1562	55	157
2x		1515	52	155
2x		1422	46	140
3x	1x	1488	50	139
2x		1314	40	134
2x	1x	1346	41	134
2x		1522	52	132
4x		1365	42	122
3x		1285	38	108
3x		1356	42	108
5x		1466	49	108
	1x	1274	38	97
4x		1240	36	70

1	Wim Mulder (WM)	A	CM1, FV1, AV0, FP1, RD½
2	Ad de Veld (AV)	A	FP1, WM1, FV0, CM½
3	Rien Duine (RD)	B	GW1, AMj1, WM½
4	Frank Visser (FV)	A	FP0, WM0, CM1, AV1, GW½
5	Arie Macdaniël jr (AMj)	A	NT1, MB1, RD0
6	Frank vd Pavoordt (FP)	A	FV1, AV0, WM0, MB½
7	Crelis Molenaar	A	WM0, FV0, MB1, AV½
8	Gerard vd Wouden (GW)	B	NT½, LB½, RD0, FV½
9	Aad vd Berg (AB)	C	FD½, AMsr½, MB½, PJ½
10	Mick vd Berg (MB)	B	CP1, CM0, AMj0, AB½, FP½
11	Leen Boonstra (LB)	C	FD½, GW½, NT½
12	Frans Dubois (FD)	C	TB½, AB½, LB½
13	Arie Macdaniël sr (AMs)	B	AB½
14	Peter de Jong (PJ)	D	CP1, TS½, AB½
15	Hans Verduijn (HV)	D	TB1, CP½
16	Neal Twigt (NT)	B	GW½, AMj0, LB½
17	Peter Morgenrood (PM)	D	CP1
18	Ton van Smirren (TS)	D	PK½, PJ½
19	Teus Boere (TB)	C	FD½, HV0
20	Sjaak in 't Veld (SV)	B	
21	Casper de Pijper (CP)	C	MB0, PJ0, HV½, PM0
22	Peter Koolmees (PK)	D	TS½

(na= niet aanwezig, gt= geen tegenstander)

frankenslag

In de eerste ronde van de clubcompetitie op 14 september stond al direct een belangrijke partij op het programma, de Frankenslag, tussen Frank van de Pavoordt en Frank Visser. Hieronder deze partij met commentaar van Frank van de Pavoordt.

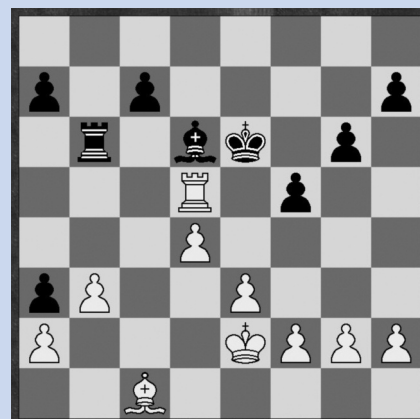
Wit : Frank van de Pavoordt
Zwart : Frank Visser

Na een halfjaar geen bordschaak direct tegen titelhouder en favoriet Frank Visser. Dan eerst maar eens gewoon de stukjes goed neerzetten en proberen op de been te blijven.

1.d4 Pf6 2.e3 g6 3.Pf3 Lg7 4.Le2 0-0 5.0-0 Pe4? Met Pe4 provoceert zwart enigszins, logisch lijkt c5 of d5. **6.Pbd2 d5 7.c3 Pc6** Ook c4 behoort tot de mogelijkheden. Na 7.Pxe4 dxe4 8.Pd2 f5 heeft zwart eenvoudig het initiatief verworven. **8.Dc2 f5** Zwart gooit gemakkelijk de deur open. **9.Lb5 De8**

10.Pe5? Ld7? Met 10...Pxd4! kon zwart makkelijk in het voordeel komen. **11.Pxd7 Dxd7 12.c4 Pd6** Met Pd6 kwam zwart met een prima zet, ook a6 ziet er goed uit. **13.La4 dxc4 14.Pxc4 b5** Zwart probeert met een pionoffer zich te bevrijden. **15.Pxd6 bxa4 16.Dc4+ e6 17.Pb7 Tae8** Zwart had 17. Pb7 overzien, met Tae8 mist hij met f4 een prima kans. **18.Ld2 Dd5 19.Dxd5 exd5 20.Tac1 Tb8** Met remiseaanbod van zwart. **21.Txc6 Txb7** De juiste manier om het voordeel vast te houden. **22.Lc3 Tf6 23.Tc5 a3 24.b3 Lf8 25.Txd5 Tc6 26.Tc1 Kf7?** Direct Lb4 ziet er iets beter uit voor zwart. **27.Kf1 Ld6 28.Ld2 Tbb6 29.Ke2 Txc1 30.Txc1 Ke6**

31.Ta5 Tc6?? Zwart zit al enige zetten in tijdnood en dit gaat vaak, zoals ook hier, gepaard met zetten van mindere kwaliteit. **32.Kd1?? Lxh2** Wit ziet het niet direct maar krijgt na zet 32 van zwart een herkansing. **33.d5+** En opgegeven (1-0). (Frank)

uit de media

Voorzitter Ben Balm van SVN in Hart van Holland (11/6): “Zeker is dat de coronaperiode de club hard raakt. We hebben aardig wat schakers van boven de zeventig. Een aantal daarvan zit niet te springen om weer te beginnen. Twee hebben al opgezegd. Dat lijkt niet veel, maar voor ons is het bijna tien procent.” SVN heeft ook overwogen om een online-competitie op te starten. “Daar was te weinig animo voor. Voor zo’n competitie heb je ook geen vereniging nodig. Via chess.com kun je 24 uur per dag aan wedstrijden of toernooien meedoen. Wat onvervangbaar is, is het verenigingsgevoel.” Balm hoopt dat SVN straks met één achttal aan de externe competitie kan gaan meedoen. “Ik maak mij best wel zorgen over onze toekomst. Als we in september of oktober niet kunnen opstarten, kan ons voortbestaan wel in gevaar komen. Financieel hebben we geen probleem, voor geld hoeven we niet aan te kloppen bij de gemeente of andere instelling. Je moet wel schakers hebben.”

Op 9 juni werd een partij gespeeld tussen de Russische grootmeester Sergej Karjakin en twee Russische kosmonauten. Anatoli Ivanisjin en Ivan Vagner zaten in het ISS, het International Space Station, en mochten overleggen over hun zetten. Karjakin was in Moskou in het Museum van de Ruimtevaart. De afstand van het ruimtestation ISS tot de aarde is 400 kilometer. Is het niet megalomaan om bij zo’n klein sprongetje over astronauten en kosmonauten te spreken? Ik denk eerder aan het verhaal van A. M. de Jong over Bullette en Bonestaak, die in New York een man zagen die als reclamestunt van een wolkenkrabber was gesprongen en na zijn val op een elastische matras iedere keer weer richting hemel werd gekeerd, steeds hoger. Dat was dan ook een astronaut. De partij van Karjakin en de kosmonauten was kort en mooi. Geweldig hoe de kosmonauten vlak na de opening een toren offerden om vervolgens tegen de grote Karjakin, die in 2016 bijna wereldkampioen werd, remise af te dwingen door eeuwig schaak. Amateurs zonder rating, hoe konden ze zo sterk spelen? Karjakin had na de partij een genereuze verklaring: „Het menselijk brein schijnt buitengewoon goed te functioneren in de ruimte.”

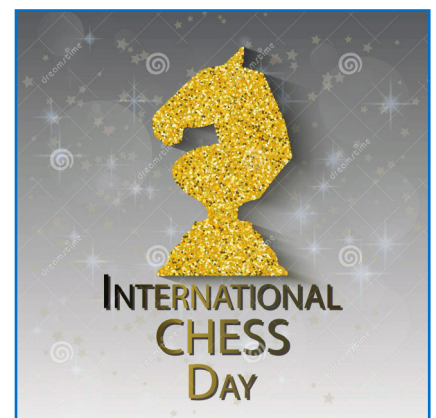
Een korte felle strijd die eindigt met eeuwig schaak, dat kwam vaak voor in partijen voor de radio of in de demonstratiepartijen met levende stukken die vroeger af en toe op pleinen werden gespeeld. De stukken en pionnen waren mensen die vaak middeleeuwse pakjes droegen, de schaakpaarden waren echte paarden met een ruiter. De schakers die de stukken dirigeerden moesten zo’n partij wel van tevoren afspreken, anders zou het een bende worden. (Hans Ree, NRC 13/6)

Er gaat veel geld in om, dus het moet wel belangrijk zijn, de duizenden vluggerijes die de schaakelite de afgelopen maanden online speelde. Ik dacht wel eens aan de paarden die 24 uur per etmaal in de Limburgse mijnschachten stonden. Soms deden schakers op een dag mee aan twee toernooien in verschillende tijdszones. Toen droomde ik een keer dat ik tegelijk speelde in het IBM-toernooi in Amsterdam en in het Hoogovenstoernooi in Wijk aan Zee, en ik raakte in paniek. Toen Magnus Carlsen zijn ‘1 million dollar Magnus Carlsen Tour’ aankondigde, een serie van online toernooien, zei hij dat die een nieuw tijdperk voor het schaken inluidde om de toekomst van het spel te verankeren in de ogen van het algemene publiek. Of dat gelukt is weet ik niet. In ieder geval kreeg Carlsen op een website over e-sports (spellen die online worden gespeeld) een bescheiden plaats op een lijst van 25 grootverdieners, met een buit van meer dan 175.000 dollar in de afgelopen maanden. De collega’s die met hem mee mochten reizen in de Tour konden ook niet klagen. (Hans Ree, NRC 20/6)

In de kwartfinales van het Chessable Masters, een van de toernooien van de Magnus Carlsen Tour, speelden Alexander Grisitsjoek en Anish Giri dertig zetten lang met aan beide kanten alleen koning en toren. Het had niets meer met schaken te maken, het ging alleen nog om vingervlugheid en om wie de snelste verbinding had. Gekkenwerk, maar het kon niet anders. Ze konden geen remise geven, want het was armageddon, waar zwart de winnaar is als het remise wordt. Grisitsjoek had wit en zijn enige kans was winnen op tijd, maar Giri was sneller. De Chinees Ding Liren verloor zijn eer-

ste partij in de halve finale tegen Magnus Carlsen doordat in een simpele remisestand zijn verbinding wegviel. Ding speelde in China en er werd geopperd dat het lag aan de beruchte Grote Chinese Firewall, omdat het hem al eerder was overkomen. Bij schakers buiten China valt de verbinding overigens ook wel eens weg. In hun tweede partij maakte Carlsen het goed door na vier zetten met opzet zijn dame weg te geven, waardoor het 1-1 werd. Magnanimous Magnus werd hij toen genoemd, Magnus de Grootmoedige. De wet dat een goede daad nooit ongestraft blijft ging niet op, want Carlsen won die halve finale. (Hans Ree, NRC 4/7)

Op maandag 20 juli was het Internationale Schaakdag. Volgens de Wereld Feesten Almanak wordt sinds 1966 ter herinnering aan de oprichting van de Wereld Schaak Federatie (FIDE) op 20 juli 1924 op deze dag de 'Internationale Schaakdag' (International Chess Day) gehouden. Een initiatief van UNESCO om de schaaksport te stimuleren. Ook: Wereld Schaak Dag.

Een goed excuus om je schaakbord boven tafel te halen en een paar potjes te spelen, aldus meldde het AD bij de leukste uitjes van de week. Een schaakbord kun je overal vinden, maar bij het Utrechts Archief vind je een heel bijzonder exemplaar met levensgrote schaakstukken in de vorm van Nijntje en andere Utrechtse iconen.

Films waarin schaken een belangrijke rol speelt bij de maatschappelijke ontwikkeling zijn gewild. Zo was er in 2015 *Dark Horse* over een manisch depressieve schaker die probleemjongeren door het schaakspel weer op het rechte pad brengt en in 2016 *Queen of*

Katwe, waarin schaaktalent Phiona Mutesi dankzij schaken ontsnapte uit een sloppenwijk van de Ugandese hoofdstad Kampala. Nieuw is nu *Fahim*. Over hoe een jonge vluchteling asiel wist te krijgen door een schaaktoernooi.

Uit de recensie van Tom van der Krieke (FilmTotaal, 29/7): 'Fahim is gebaseerd op het waargebeurde verhaal van Fahim Mohammad en zijn vader Nura, die gedwongen waren Bangladesh te ontvluchten vanwege deelname aan een protest tegen de regering. In Frankrijk werd echter bedreigd met de uitzetting van het tweetal. Nura weigerde te vertrekken en verbleef nog een tijd lang illegaal met zijn zoon in Frankrijk. In deze tijd werd Fahim landskampioen schaken onder de twaalf jaar en toenmalig premier François Fillon beloofde de familie een aantal dagen later een verblijfsvergunning.

Er wordt een hoop geschaakt in *Fahim*. De makers weten deze denksport, misschien niet de meest geschikte sport voor het medium film, op een aantal slimme manieren tot leven te brengen. De beste daarvan is het inzetten van Gérard Depardieu in een rol die hem op het lijf geschreven lijkt: die van onbegrepen en temperamentvol maar ook enigszins gefaald genie. Deze Sylvain Charpentier gaat nogal ruw om met zijn jeugdige pupillen. Tierend en beledigend probeert hij de kinderen slimme schaakzetten te laten doen, terwijl hij ze in zijn rookpauzes laat sporten. Met de nodige humor en charme weet Depardieu met veel liefde een prachtig personage neer te zetten.

Fahim vertelt vooral het succesverhaal van een jongen die schaakkampioen wordt en daardoor een verblijfsvergunning krijgt. Het is natuurlijk raar en uitermate wrang dat een familie alleen op die manier toegang kan krijgen tot Europa en zonder schaakgenie weer terug was gestuurd naar een levensgevaarlijk land. Helaas gaat de film niet verder in op deze bizarre logica van het staatsapparaat, maar blijft het hangen in een uiterst oppervlakkige vorm van kritiek. 'Vanaf 30 juli in de bioscoop te zien.

Doorgaans houdt Gari Kasparov zich aan de regel dat een oud-kampioen zijn opvolgers niet voor de voeten moet lopen. Hoewel hij de prestaties van de sterkste schakers nauwlettend volgt, permitteert hij zich zelden commentaar dat zou kunnen worden uitgelegd als gemopper van een man die

denkt dat het verleden veel glorieuzer is dan het heden.

Twee weken geleden was Kasparov te gast bij de site Chess24, die de toernooien van de Magnus Carlsen Online Chess Tour live uitzendt. Hij sprak vol lof over Carlsen als een universele wereldkampioen die alle sterke punten van zijn voorgangers in zich verenigt: 'Bovendien bevat het me zeer dat hij niet op zijn lauweren rust en altijd probeert zijn spel te verbeteren.'

Na zo veel waarderende woorden kon Kasparov het niet laten een steek uit te delen: 'Geen kwaad woord over de topspelers van tegenwoordig, maar ik heb de indruk dat ze niet van hetzelfde niveau zijn als de tegenstanders die ik in de jaren negentig moest overwinnen. Carlsens voornaamste concurrenten, de Chinees Ding en de Amerikaan Caruana zijn sterke schakers, maar ze hebben niet de klasse die Anand, Kramnik en Ivantsjoek in hun jonge jaren lieten zien.' (Gert Ligterink, Volkskrant, 15/8)

Carlsen had zijn schaakliefde de afgelopen maanden hard nodig, want sinds zijn online Tour in april begon, heeft hij bijna permanent gespeeld. De afgelopen week was de buitengewoon opwindende finale tussen Carlsen en Nakamura. Zeven dagen rapid en blitz. Nakamura nam drie keer een voor-sprong en dan maakte Carlsen de volgende dag weer gelijk. Donderdag was er aan het eind een beslissende armageddonpartij die door Carlsen werd gewonnen doordat hij met zwart remise hield. Zo ging het zoals het bijna altijd gaat. Aan het eind wint Carlsen, al was het op het nippertje. Carlsen won in dit laatste toernooi 140.000 dollar en Nakamura 80.000 dollar. Het totale prijzengeld van de Tour was een miljoen dollar. Waar komt dat geld vandaan? De website chess24 liet tegen het eind weten dat tien miljoen mensen de partijen gevolgd hadden, op de site of op de televisie. Een ander indrukwekkend getal verschaft Nakamura: zijn kanaal op Twitch, een online platform voor gamers, heeft 500.000 volgers. Corona heeft een nieuwe schaakwereld geschapen, waarin de elite niet in armoede hoeft te vervallen. (Hans Ree, NRC 15/8)

Geen gewoon schaak meer. 'Online' dreigt alles weg te walsen. Over die nieuwe wereld was er een ontnuchterend artikel op chess.com, het grootste platform voor online schakers. Chess.com sluit per dag meer dan 500 accounts wegens bedrog met een

computerschaakprogramma. In totaal zijn er meer dan 400.000 accounts gesloten. Vaak gaat het om kinderen die bedrog als een leuk spelletje zien en zich net zo onschuldig voelen als een illusionist die een nepkonijn tovert, maar er waren ook bijna 400 bedrivers met een titel van de FIDE, waaronder 46 grootmeesters. Het zijn trouwens altijd weer de mannen, want 95 procent van de boosdoeners was van het beruchte manlijke geslacht. Wegens corona is er nu een online olympiade, een treurige parodie op de echte. Een commissie speurt naar bedrog en kan straffen uitdelen waartegen geen beroep mogelijk is. Deelnemers moesten verklaren dat ze daarmee akkoord gingen. Waarschijnlijk om zich in te dekken tegen rechtszaken zegt het FIDE-reglement dat een veroordeling wegens vals spel niet hoeft te betekenen dat er is vals gespeeld. (Hans Ree, NRC 29/8)

Twee jaar geleden besliste het Europese Hof dat Nederlandse denksportverenigingen btw moeten betalen. Voorheen hoefden die organisaties geen btw te betalen omdat de overheid de denksporten aanmerkten als sport. Voor sportverenigingen geldt een btw-vrijstelling. Op 26 oktober 2018 kwam hier verandering in omdat het Europese hof denksporten niet langer zien als een sport. Er is volgens het hof een 'te verwaarlozen lichamelijke component' bij bridge. "Gelet op de motivering van het arrest, geldt dit ook voor andere denksporten zoals schaken en dammen", liet toenmalig staatssecretaris van Financiën Snel in een antwoord op Kamervragen weten. Een aantal Kamerleden maakte zich daar zorgen over. Naar schatting zijn ongeveer 150.000 mensen lid van een denksportvereniging. Het kan er toe leiden dat zij 5 tot 10 euro per jaar meer moeten gaan betalen en daardoor nog minder mensen lid worden van een denksportvereniging. De staatssecretaris deelde hun zorgen omdat denksporten vereenzaming tegengaan en leerprestaties verbeteren. Hij beloofde alsnog te kijken of het toch niet mogelijk zou zijn dat denksportverenigingen vrij worden gesteld van btw. Eind augustus j.l. meldde de huidige staatssecretaris Vijlbrief aan de Tweede Kamer dat de denksporten bridge, schaken, dammen en go dan zouden moeten vallen onder het immaterieel cultureel erfgoed van Nederland. Met andere woorden: ze moeten onderdeel uitmaken van de cultuur van ons land. "Ik heb onvoldoende aanwij-

nieuwe generatie weer beter blijkt te schaken dan de vorige. Schakers met een geboortjaar rond 1870 haalden bijvoorbeeld gemiddeld iets meer dan 45 procent 'optimaliteit', schakers die rond '1960' werden geboren komen al boven de 50 procent en geboortjaar 1990 en later komt zelfs boven de 55 procent. Per jaar berekend: in partijen door (ex-)wereldkampioenen rond 1920 is 46 procent van de zetten optimaal, rond 1980 is dat 49 procent en in 2010 maar liefst 57.

Het stijgende niveau is vooral te danken aan de steeds steilere leercurve die jonge schakers doormaken tussen hun vijftiende en twintigste. Uit de database blijkt dat jonge schakers in de twintigste eeuw steeds meer wedstrijden zijn gaan spelen. Daardoor doen ze al jong meer ervaring op, waardoor

hun niveau blijvend wordt verhoogd. Opvallend is hoe sterk de curve omhoog gaat in de jaren negentig. Volgens de onderzoekers is dat te verklaren door de dan ineens veel grotere oefenmogelijkheid dankzij de schaakcomputers en -software die dan algemeen worden.

'Obsessie' en 'Verslaafd aan schaken' aldus de koppen boven de recensie van de dramaserie *The Queen's Gambit* door Ab Zagt in het AD van 29/10: 'Een meeslepend drama over een jonge vrouw die in de jaren 60 een mannenbolwerk probeert te slechten. Bewonderenswaardig dat de serie ook echt over alle aspecten van het schaken gaat en dat visueel heel overtuigend en adequaat toont. Van herdersmat tot de valkuilen van de Si-

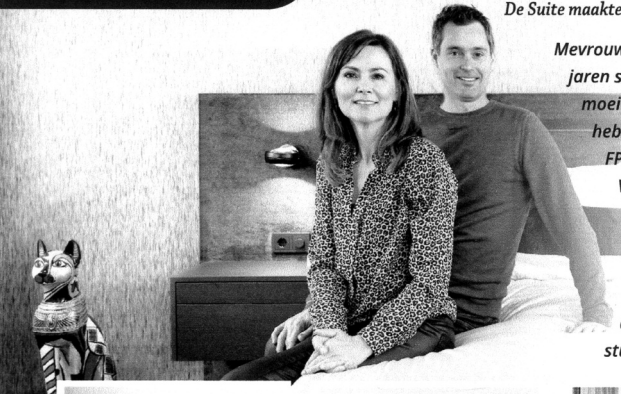
ciliaanse opening. Ook aan bod komen de mentale druk, secondanten en de eenzaamheid aan de top. Maar bovenal gaat de film over verslaving en obsessie. Al in het weeshuis wordt de 9-jarige Beth Harmon afhankelijk van kalmerende middelen die haar visioenen geven van partijstellingen op het plafond. Als tiener wordt zij ook alcoholiste die haar kansen op een schaaktitel lijkt te vergooien.' Aandacht voor deze serie ook op delagard.nl (BNNVARA) door Omar Larabi: 'De serie is gebaseerd op de gelijknamige roman die in 1983 verscheen. Het boek laat zich moeilijk in een hokje plaatsen en dat geldt ook voor het televisiedrama. Het is unheimische coming of age. In flashbacks – eigenlijk is de pilotaflevering één grote terugblik – zien we hoe Beth als jong kind belandt in een weeshuis, waar ze overleeft op een dieet van kalmeringsmiddelen. In het geniep schaakt ze met de conciërge in de kelder van het pand, die ontdekt dat hij te maken heeft met een genie; een savant. Het duurt niet lang voordat andere belanghebbenden Beths talent op waarde schatten. Deze erkenning draagt evenwel niet bij aan de vermindering van het algehele gevoel van onbegrip jegens haar. Dat is misschien wel *The Queen's Gambit* in een notendop. Wie intellectueel boven het maaiveld uitsteekt zal niet geliefd zijn maar worden bewonderd. Dat is een kille constatering die weerspiegeld wordt in vrijwel elk shot. Pragmatisme wint voortdurend van emotie. Maar wie schaak koning wil zijn kan zijn emoties ook niet de vrije loop laten, zoveel is duidelijk. De makers nemen uitgebreid de tijd om deze boodschap voor het voetlicht te brengen.' Sinds 23 oktober op Netflix.

de SUITE
slapen in eigen stijl

Mevrouw & meneer Meijer wilden een nieuw bed en weer lekker slapen. De Suite maakte het mogelijk.

Mevrouw Meijer: "Ik sliep al jaren slecht en was oververmoeid. In ons nieuwe bed hebben we aan mijn kant FPS-technologie genomen. Verbazingwekkend hoe dat werkt, het is heerlijk. Als ik het aanzet, ben ik snel vertrokken. Ik slaap veel langer achter elkaar en voel me stukken fitter."

kasten op maat

uitgebreid programma

houten bedden

Voor u gemaakt

Op zorgvuldige wijze ontwerpen we uw bed en matras, steeds weer rekening houdend met uw wensen en omstandigheden. Als voortrekkers in comfortbedden maken wij, zelfs in de twijfelarmaten, uitvoeringen met een verborgen hoog/laag functie. Zo kan uw bed of het bed van uw partner van alle functies en gemakken worden voorzien zonder dat het van het partnerbed is te onderscheiden.

Kasten en slaapkamers

In het verlengde van de bedden ontwerpen we ook complete slaapkamers. Zo kunnen we met ons team zowel uw bed maken als wensen voor kasten en dressoirs vervullen. In de showroom in Moordrecht staan bedden en kasten fraai opgesteld en kunt u kijken in het atelier en bij de productie. Een bezoek is beslist de moeite waard.

Beter ontspannen met geluid

Weldadig en uiterst gewaardeerd zijn onze matrassen met FPS technologie. Subtiële geluidsgolven zorgen voor stimulering van de bloedsomloop. U komt in een diepere staat van ontspanning en slaapt beter. Deze akoestische techniek is een succesvolle toepassing voor mensen die jetlag of stress ervaren, spierklachten of neuropathische pijn hebben, dan wel veel spanning opbouwen, zoals bij de ziekte van Parkinson.

de SUITE
slapen in eigen stijl

showroom en productie: Zuidplaspolderweg 11
2841 DC Moordrecht 0182 375022 www.desuite.nl
di. t/m za. 10.00 uur - 17.00 uur 's avonds op afspraak